

Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Richard Brunton

Nguya na Kokamwa
ya
Lipamboli

Richard Brunton

Nguya na Kokamwa ya Lipamboli
Mopanzi : Richard Brunton Ministries
Nouvelle Zélande.

© 2018 Richard Brunton
Ekomami ya mibale

ISBN 978-0-473-43497-7 (Softcover)
ISBN 978-0-473-43498-4 (ePUB)
ISBN 978-0-473-43499-1 (Kindle)
ISBN 978-0-473-43500-4 (PDF)

Montage :
Matondo na Joanne Wiklund mpe Andrew Killick
Pona kolakisa lisapo oyo po emonana malamuru koleka ya yambo.

Kobimisa mpe mayemi :
Andrew Killick
Castle Publishing Services
www.castlepublishing.co.nz

Ezipeli :
Paul Smith

Kobongola na nkota ya lingala:
Rév. Israel GUNGAMENO Sedego, (aumonier militaire) ACM
Pasteur NGUBAYEKE OSELE Martin (aumonier)

Maloba na bibiyya ya Louis Segond 1910 ya Lingala mpe Bibiliya ya lingala ya lelo
(alliance biblique ya République démocratique du Congo).
© 2000 ISBN 978-9966-27-601-8 (2017)

LOTOMO (DROITS) NYONSO EBATELAMI NA YE MEYI.
Epekisami na batu nyonso basusu, kobimisa, kokoma mukanda moye, to kombomba
mwango na lolenge ya photocopie, to lolenge mosusu ya ebombeli soki nkolo ya
yango apesi ndingisa te na lolenge ya makomi na mokomi na yango.

3 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

● **Sommaire**

● <i>libandeli</i>	5
● <i>boyingeli</i>	10
● <i>eteni ya yambo</i>	15
● <i>pona nini kopambola?</i>	15
● <i>nguya ya maloba ma biso</i>	20
● <i>lipamboli na mokristo nde nini ?</i>	25
● <i>bokonzi na biso ya molimo</i>	28
● <i>eteni ya mibale</i>	36
● <i>lolenge ya kosala</i>	36
● <i>kosala maloba malamumu ezaleli na bomoi na yo</i>	37
● <i>lipamboli nabokeseni omabondeli</i>	38
● <i>kosambisa te</i>	39
● <i>makambo nzike tokoki kokutana na mango</i>	42
● <i>pambola baye bazali kozokisa yo to baye bazali koboya yo</i>	44
● <i>pambola baye basali biso mabe</i>	47
● <i>kompambola na bisika ya komilakela mabe biso meyi</i> ...	50
● <i>koyeba pe kobuka bilakeli mabe</i>	50
● <i>kopambola monoko na moninga</i>	53
● <i>pambola molimo na moninga</i>	54
● <i>kopambola nzoto na biso</i>	56
● <i>pambola ndako nabino, libala na bino, pe bana na bino</i> , .62	

• <i>libala nayo</i>	64
• <i>bana ba bino</i>	66
• <i>lipamboli ya tata</i>	70
• <i>kopambola moninga na maloba na bilaka</i>	75
• <i>kopambola bisika na bino ya mosala</i>	75
• <i>kopambola lingomba</i>	79
• <i>kopambola mabele</i>	81
• <i>kopambola nkolo</i>	82
• <i>lolenge ya kotiya na misala</i>	85
• <i>lolenge kani ya kokoma mokristo</i>	87

LIBANDELI

Nazali kolendisa yo otanga buku oyo ya moke ekambami na nguya na nsango -okobonguana !

Nabongo Richard BRUNTON mpe ngai tozalaki kolia mua lipati moke na tonga. Nde ayebisaki ngai oyo Nzambe alakisaki ye mpona nguya ya mapamboli mpe namonaki na lombangu makoki manene oyo kotindika na bomoi ya moninga.

Nazuaki bililingi na nsango mpo ete nalakisa na camp na bato na etonga (lingomba) na biso. Bato ba oyo bazalaki wana bakanisaki ete ezali malamumu lingomba mobimba eyoka. Bato babandaki koti ya yango na misala na makambo na bango nyoso na bomoyi mpe toyokaki litatoli ya kokamwa na bozongi. Moto na mbongo moko ayebisaki biso ete makambo naye elekaki na eloko te na kozua nsima na mposi mibale. Ba mosusu babikaki na bonzoto nsima ya kobanda

kopambola nzoto na bango. Bamosusu babongisi eposa malamu na koyoka nsango malamu oyo, babandaki komimonana kobima na mpamba mpe kokoma batu. Nalingaki nazua liloba na kita yaba « Généreaux » (esika ba pasteurs ba bandaki koyangana elongo mpe na koyekola mpe kobongisa » na Kenya mpe na Uganda. Richard akendeki kotika ngai na mobembo wana mpe azalaki na eloko moko maye etali lipamboli. Sango ekatisaki bisika oyo ezalaki polele mpe ekotaki ntango molayi. Ebele na bato oyo bayaki kotala biso bapambolamaki te na ba tata na bango mpe ntango Richard akotaki na likambo oyo, mpe apamboli bango, ebele balelaki mpe bayebaki ete batikamaki na kokamwa mpe na molimo, bakambami na kobongwama sika sika na bomoi na bango.

Koyeba kopambola ezali na litomba na bomoi na ngai yango nazali koluka sikoyo eposa ya kopambola

7 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

bamosusu na maloba mpe misala kolekana na oyo
nazali koloba mpe nazali kosala.

Bokondima buku oyo ya moke, soko bokosalela yango
na bomoi na bino, kotondisama nayo ekoleka mpe
ekomema yo na bokonzi na Nzakomba.

Geoff Wiklund

Pasteur ya monene ya Lisanga ya Nzambe

President ya ministère des Teneurs de promesse,

Bulaka ya Auckland, Nouvelle Zélande

Nzambe apambolaki Richard na emoniseli ya nguya ya lipamboli na ntango mazali kopesama na baninga. Nakanisi solo été ezali ezali emoniseli na o ngonga na biso.

Lokola Richard amoni nsango mwa ye, eyeli biso bwa oyo batu bamiyebi mbala moko.

Yango ememaki biso ko bengisa Richard na ba makambo ma biso manso, pona kolobela yango na batu ya Teneurs de Promesses (lingomba na biso). Bopusi (matomba) ekomaki nguya mingi, mpe ebongolaki bomoyi na batu ebele.

Lipamboli ekomaki makambo oyo esimbaki mpe kobongola mitema ma batu na ntango ya misala ya Teneurs de Promesses. Ezali na eyano elamu ya koleka na mateya oyo ya ntina. - Kopambola, lipamboli na ngolu ya « koloba malamumu ». Batu ebele bazalaki bazua lipamboli naino te, to kopesa yango na batu mosusu. Nsima ya koyoka eteleyelo ya Richard mpe kotanga o buku oyo, bazuaki lipamboli na nguya mpe ba-

9 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

komaki ya kobingisama kopambola baninga na Nkombo na Tata, ya Mwana mpe ya Molimo Mosantu.

Nakumisi Richard mpe napesi toli ya kotanga buku oyo likolo ya Nguya na kokamwa ya Lipamboli lokola nzela ezali na nguya ya kobilmisa litondi bwa lipamboli ya Nzambe na mabota na biso, etango na biso mpe o mboka na biso.

Paul Subritzky

Mokambi o Mboka, Promse Keepers

Auckland, Nouvelle Zelande.

BOYINGELI

Batu nyoso balingaka koyoka bansango ya kosepelis-ezali malamumu lisusu mingi soko ezali yo nde motu ozali kopesa nsango yango.

Ntango nayaki koyeba litomba ya lipamboli, ekomaki lokola nazalaki motu ya bibliya oyo amonaki bomengo na ntango ya elanga.

Nakabolaki makanisi ma ngai mpe boyebi na kati na esengo na pasteur Geoff Wiklund. Asengaka na ngai nalobela batu ya etonga naye na camp na sanza ya mibale 2015. Bakamwaki mpe balingaki ete lingomba mobimba eyoka nsango oyo.

Ntango nalobi na lingomba, nzoka nde Réverend Brian France, ya Ministère des Chrétiens de Charisma, mpe Paul Subritzky, ya Teneurs de promesses de Nouvelle Zélande bazalaki wana mokolo yango. Yango nde epesaki ngai libaku malamumu na kaba nsango oyo na Charisma na Nouvelle Zélande

11 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

mpe bisanga Fidji mpe lisusu na batu ya Teneurs de Promesses. Ebele bazuaki nsango mpona bango mpe ba bandaki na lombango kotiya yango na misala mpe eyano ezalaki ya malamo mpenza.

Ba mosusu balobaki ete bayokaki naino te malakisi oyo etali nsango na bokonzi na likolo.

Mosala mwa lipamboli elingi esala liboke ya neige(glasia) « Nzambe azali koloba te » « likabo ya motu ekopesa ye esika na yango ? ». Na nsuka 2015 nakendaki kotika pasteur Geoff na KENYA mpe UGANDA.

Asalaka mosala mwaye na mokama na ba pasteurs kati na likita ya ba Généraux. Ezalaki nsango monene na mbula ntango batindami bazali koluka likanisi monene nakosala na mbula wana, na Geoff amonaki ete mateya maye likolo na lipamboli ekozala na litomba epai na bango. Mpe yango ezalaki likambo na ntina. Ezalaki kaka ba pasteurs mpamba te, kasi mpe ba oyo basanganaki Amerika, australie na Africa ya

ngele. Boyokaki ete sango oyo ezalaki na nguya mpe basengaki nasala eloko moko mpona kopesa yango na bokutani mosusu monene.

Nalingaki kotonga te to kotekala na site internet to kokoma minkanda mosusu monene mpoete mikanda mosusu mizalaki. Nsango na lipamboli ezalipete mpo nakatia kati na misala malingakite ete emalama kati na ebele – Na yango monkanda oyo ya moke.

Naponaki maloba ya *Nguya ya Lipamboli* ya Kerry Kirkwood, *Kotondisama na Ngolu: kokoma moto na lipamboli* ya Roy Godwin na Dave Roberts, *Lipamboli ya papa* ya Frank Hammond na *Bikamwa na Nguya na Lipamboli* ya Maurice Berquist. Nandimi ete nazui batu mosusu mpe na yekolika na bato mosusu kasi kolandisama na bambula mansonusangani.

Koyeba nguya ya lipamboli ekofungola ndenge ya sika yako bika na baye banso bako tiya yango na misala(kobika yango). Sikoyo nakoma kopambola

13 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

batu : bandimi na baye bandima te_ kati na restaurant, hôtél, ezala na balabala. Napambolaki bana bitike, na motu na ndako na bana bitike, hôtesse ya mpepo, babateli na mpate, nyama, ebombeli ya mosolo ya libenga (porte-monnaie), na makambo matali bokolongono ya nzoto. Namonaki bato mikolo basi mpe mibali kolela na ntolo na ngai tango nazalaki kopesa lipamboli na papa (mbote).

Ntango nazalaki koloba nabaye bandimela te ; natuni :
« nakoki ko pambola bino, misala na bino, mabala na bino ? Mpe etindaki ngai soki nakoki kobondela mpona bino ? Nayango liloba oyo epesaki mpasi na motema ya bolingo, yango etindaki moko ya libota na ngai koyeba bolingo mpe nguya ya kobikisama na Yesu Kristo sima ya ba mbula ebele ya bozangi boyokani.

Atako namoni yango na bamosusu te, nayebi ete limpamboli ebalusaka bomoi ya motu. Ebalusa bomoi ya ngai mei. Epesameli bobele Nzakomba kopambola,

lokola biso bikelamu tokelamaki na elili na ye, ezali mpe lolenge moko na biso na ADN na molimo. Molimo mosantu ezali mpona batu na Nzakomba, pene na kondima mpe na bokonzi oyo Yesu Kristo alongaki mpona bango mpona kobalusa bomoi.

Nandimi ete mokanda moye mozali na ntina. Yesu Kristo atikaki biso te nakozanga nguya. Koloba na mapamboli kati na makambo manso na bomoi, ezali ngolu ya molimo o batu babosana oyo ezali na nguya ya bongola mokili.

Zua esengo.

Richard Brunton

ETENI YA YAMBO

PONA NINI KOPAMBOLA?

Kokota Na Molimo

Mwasi na ngai Nicole azali na mbotama mboka Nouvelle Calédonie, elingi koloba ete esengelaki nangai koyekola lokota ya lifalanse mpo ete na lekisa ntango malamumu na kati na mboka naye ya mbotama (Nouméa).

Kolandisama na Nouvelle Calédonie ezalaki mabele ya eyenga ya catholique, namonaki ete bato mingi bazalaki kokangama mingi na makambo na mokili mpe ntango nyoso bazali kokende na eyenga na bango. Ezali mabe te mpona bango batu kokende komona batu oyo basololaka na milimo mabe (na soloka), batu na kotala bomoi na nzela na maboko banganga (zebola), kozanga koyeba ete bazali kokende komona ndoki. (Deteronome 18 :9-12).

Nakanisi lisusu mokolo moko mwasi na ngai amemaki ngai kokende komona moseka moko oyo batiaki na ndako na pembeni (ya moke) sima na kouta epai na nganga abelaki liboma mpe amikutaki na lopitalo na

17 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

bato na maboma. Ntango nayebaki ete azali mokristo nasengaki na molimo mabe kobima kati naye na kombo na Yesu Kristo. Mopesi sango moko ya Katolika azalaki mpe kobondela, nsima na mabondeli abikaki mpe abimaki.

Bamosusu bazali kosalela biyamba na bango ya Katolika ntango bazali kolakisa bikeko na biloko bisusu lokola ba Nzambe ya bikeko. Nakutanaki na motu ya mitindo oyo azalaki kobela estomac ya kowumela. Mokolo moko nayebisaki ye ete nakanisi soko andimi kolongola ekeko wana monene na Buda oyo ezalaki liboso na ndako na ye - ezalaki kongala na butu - makambo naye wana na estomac ekosila. Mpe kolongola biloko mosusu oyo asangisaki epai na ye. Aboyaki - mpe alobaki boni biloko biye ya kokufa bikoki komema ye na makono ? Nsima na sanza moke namonaki ye mpe natunakiye bokono naye ekoma lolenge kani ? Na soni moke ayanolaki ngai « nayokaki malako mayo mpe na kabuanaki na

buddha wana, bokono bwa ngai bwa estomac ebikaki sasa-ipi nazali na bokolongono bwa nzoto ».

Mboka mosusu basengaki ngai kokende kotala ndeko moko azalaki kobela bokono bwa cancer. Yambo na banda losambo na ngai nasengaki balongola bikeko na buddha oyo ezalaki na esika na kosolola (salon), mobali naye alongolaki ekeko wana mbala moko. Otango nabandaki kobuka bilakeli mabe onzoto naye mpe kobengana milimo mabe onzoto naye na Nkombo na Yesu Kristo, ayokaki malili onzoto mobimba banda makolo kino moto.

Kolandisama na oyo nazuaki mokano ya kopesa malakisi ya « Bilakeli mabe » na lisanga ya babondeli oyo tobandaki elongo na mwasi na ngai na ndako na biso na Nouméa. Bilakisi ezalaki likolo na mosala na nzoto ya Derek Prince (Derek Prince azalaki molakisi na lifalase nde nakundoli ete maloba naye : « bilakeli mabe » (malediction) na « bilakeli malamumu »

19 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

(mapamboli) elingi koloba baye maloba mabe na maloba malamumu.

Liboso, ntango nazalaki kokokisa « maloba mabe » na « maloba malamumu » na monaki ete liloba libe ezalaki molili mpe kilo mpe likebi na liwa mpe liloba malamumu ezalaki pepele mpe lipamboli. Nayokaka malakisi likolo ya bilakeli mabe kala kasi oyo ya maloba malamumu (lipamboli) nayokaki yango te. Nayango liloba oyo etindi ngai nalobela yango nakati na mokanda oyo.

Nayoka nanu te motu kopambola moninga naye na solo mpe na elembo. Nayango etando ya lipamboli na mukristo ekoki kozala koloba na moninga « napamboli yo » soki motu alobi to akomi lipamboli na nsuka na mokanda naye ezali lokola momesano kasi ebimi nakati na bolingo namotema mwa ye te.

Nsima nabandi kokanisa lisusu maloba maye : « maloba malamumu na maloba mabe ». Emonisaki ngai ete koloba mabe ezalaki na nguya,

nzoka nde koloba malamumu ekokaki kozala malamumu koleka mingi na nguya.

Emoniseli oyo na makanisi mosusu tokomona yango nsima, nde epesi ngai mposa nakosala mosala oyo na koyeba mosala ya lipamboli.

Nguya Ya Maloba Ma Biso

Mpona kozongela lisusu te makomi ebele oyo elobeli likambo liye : « Nguya ya maloba ma biso ». Nalingi kopesa na bokuse oyo ezali na ntina kati na liloba oyo.

Toyebi ete :

Liwa na bomoi ezali na nguya ya lolemo, mpe ye oyo alingaka yango akolia mbuma na yango. Masese18 :21, Mat 12 :36-37.

Maloba maye mazali na nguya ya kobangisa_ ezala malamumu mpe ekotonga to ya mabe mpe ezali koboma. Mbala ebele ntango tozali koloba maloba maye anta azali kolobela na yo mei ezali kobakisa lolenge kati na

maloba na yo, tolobeli bomoi to kufa na boye bazali koyoka biso mpe na yo moko. Kolandisama nayango : Mpo monoko elobaka nde makambo oyo etondi na motema. Moto na malamumu abimisaka makambo ya malamumu na bolamumu oyo alombi na motema naye, kasi moto mabe abimisaka makambo ya mabe oyo abombi na motema naye. Mat 12 : 34b - 35.

Nayango, motema na kotiola ekoloba na kotiola, motema na kosambisa ekobimisa maloba na kosambisa, mozangi matondi akobimisa maloba ya komilela-lela ; kaka ndenge wana. Lolenge moko, mitema na bozui ekobota mbuma ya lolenge moko. Mokili etondi na maloba mabe. Bapanzi nsango bazali kolobela mokolo na mokolo makambo matali lolenge na kobika na mutu, tozali koloba malamumu ma bato te. Lolenge wana ezali koya mingi te kati na bomoi na biso. Tozali kozela mingi liwa ya mutu mpo ete toloba bolamumu naye. Elingi koloba ete motema na bozui ekobimisa maloba na boboto mpe na ngolu ; motema

na kosangisa ekobimisa monoko ya kosangisa bato ebele lolenge wana.

Bosenga, « ye oyo alingaka yango akolia mbuma na yango. Masese 18 :2-15 elingi koloba na lolenge mosusu oyo mutu ako lona yango nde akobuka. okanisi nini na yango ?

Yango ezali ya solo mpona mutu nyoso azala mokristo to mpe mopagano. Bakoki koloba limoba na bomoi na mutu. Ndakisa moto nyoso akoki koloba na mwana naye : *mwana na ngai otongi ndako ya malamumu, lobi okoki kozala motongi malamumu ya bandako.*

Nzaka nde, mokristo o abotami lisusu azali na motema ya sika. Biblia elobi na biso tozali bikelamu na sika (2 bakorinte 5:17). Mpona yango, lokola bakristo, tosengeli koloba malamumu mingi ya koleka kasi ya mabe te. Tokoki kokweya kati na mabe soko tokebi te mitema mia biso to maloba mabiso. Mbala nzike ntango tobandi kokota kati ya makanisi na biso okokamua komona mbala nzike na bakristo na

23 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

kozanga koyeba azali kolaka mabe na baninga.
Tokolobela mingi likambo liye oboso.

Koleka Nakoloba Malamu Na Kopambola_

Kobengama Na Biso

Lokola bakristo elongo na bomoi ya mokonzi wa biso Yesu oyo azali kati na bomoi na biso. Tokoki koleka nakoloba malamumu. Tokoki koloba mpe kopanza mapamboli o'bato mpe makambo, nyoso, solo tobengami mpona yango. Kopambola nde ezali mbengama mabiso. Mpo nakosuka, *bino nyoso bozala na motema moko bobandisama, kolingana lokola bandeko, na mitema na mawa, na komikitisa. Bozongisa mabe na mabe te. Soko kotuka mpo na kotukate; kasi na mitindo mosusu bopalaka, zambi bobengami mpo na yango nantina ete bozua libula na lipamboli Petelo 3 :8-9.*

Tobengami mpona kopambola mpo ete tozua lipamboli. Eloko na yambo Nzambe alobaki na Adamu

Kopambola...kobengana na biso

na Awa ezalaki lipamboli. Nzambe apambolaki bango alobelaki bango ete bobotaka, mpe bozala na kobota mingi, botondisa mokili mpe botiya yango nanse nabino (genese 1:28)

Nzambe apambolaki bango na lolenge na kobota. Lipamboli ezali likabo na Nzambe yango nde asalaki lokola Nzambe, mpe Nzambe -bino mpe- Nzambe apesi biso makoki mpe bokonzi ya kopambola baninga.

Yesu apambolaki eloko ya nsuka oyo asalaki ntango awutaki o'likolo, apambolaki bayekoli naye : *Akambaki bango kino Betania mpe atombolaki maboko na ye , mpe apambolaki bango : ezalaki ye kopambola bango alongwaki na bango mpe anetwaki na lola.* (Luka 24:50,51)

Bazongaki na Yelusaleme na esengo monene mpe bazalaki kati na tempelo mikolo nyoso na kosanjola Nzambe.

Yesu azali ndakisa na biso. Alobaki na biso esengeli tosala makambo maye asalaka lokola ye, okombo na ye. Tokelamaki na Nzambe mpo ete topambolaka.

Lipamboli na mokristo nde nini ?

Na Bondeko bwa Kala (Testama ya Nkala) liloba lipamboli na monoko na Baebele liloba lipamboli ezali *barak*. Elakisi « koloba likabo na Nzambe.

Na Bondeko bwa Sika, liloba “lipamboli” na monoko na grec ezali *eulogia*, kolandisama elingi koloba “longonya”. Na mosala elingi koloba « koloba malamumu likolo ya » to, koloba likabo na Nzambe likolo ya moninga. Oyo nde ndimbola tokolobela kati na buku oyo. Kopambola ezali koloba bolamu ya Nzambe na moninga to na makambo maye.

Nzambe, kolekana na bwanya bwaye, asukaki kosala biloko nyoso nanse na tina o okaki kosala koleka batu baye. Nalolenge wana nde amemaki bokonzi naye na mokili. Na lolenge wana, alingi ete topambola nkombo

naye. Lokola mokristo, nakoki koloba maloba malamu o' moninga na ngai to bolamu na ye o' nkombo ya Yesu Kristo. Soko nasali yango na kondima mpe na bolingo, nazui nguya na paladiso na maye nalobi, mpe nakoki kotiya elikia ete Nzambe akobongola makambo nyoso ; esika azali ako tiya yango esika ye alingi ezala. Natango nazali kopambola moto nakati na kondima mpe bolingo nazali kotinda ete Nzambe akoka kosalela ye bosenga na ye. Ngambo mosusu, moto na makanisi mabe akoki koloba makambo mabe kouta epai ya satana mpo na motu mosusu to mpona ya mei, wana ekopesa milimo mabe na kosala makambo maye, ndenge Yesu alobaki ete misala ya Satana ezali koboma, kobebisa mpe koyiba (Yoane 10 :10) nzoka nde Yesu Kristo ayaki mpona kopesa bomoi na ye mpona ba mpate na ye. Tokumisa Nzambe mpo ete

ye oyo azali kati na biso, azali monene koleka oyo azali na kati ya mokili (1Yn 4 :4).

Ezali na se ya motema na Nzambe na kopambola. Kolekana na lolenge na ye bosolo. Mposa na Nzambe ya kopambola ewa ya koleka ndelo. Eloko moko ekoki kopekisa ye te. Azali kaka na mokano ya kopambola mokili. Emoniseli naye ezali ete Yesu Kristo azala na bandeko basi mpe mibali ebele. Ezali biso ! Antako ezali mposa na Nzambe ya kopambola mokili, alingi lisusu koleka ete batu naye ba pambolana bango na bango.

Ntango tozali kopambolana na nkombo na Yesu Kristo, Molimo Mosantu azali kokita mpo ete tozali na pole na papa mpe tozali na kondima Nzambe azali kosala. Tozali koloba maye papa alingi toloba. Nazali kokamwa mbala boni yango ezali solo. Ntango nazali kopambola motu, Molimo Mosantu mokoti_asimbi motu mosusu, bolingo ekoti mpe makambo mabongwani. Mbala ebele bato bazali koyamba ngai maboko nsima to baleli mpe balobi : « oyebi te boni

ezalaki na nguya to lolenge kani nazalaki na bosenga na yango ».

Awa likambo ya ntina ya motuya ya kosimba ezali : topambolaka na kokangama na biso na Nzambe mpe Bozambe naye kati na biso. Bondeko na biso ya molimo elongo na Nzambe ezali ya motuya. Maloba ma biso mazali maloba maye, mapakolami na nguya naye mpo etes ekokisa ba mposa ya motu to makambo maye. Kasi tozonga moke na nsima...

Bokonzi Na Bisu Ya Molimo

Na bondeko bwa Kala, ba sango ba Nzambe bazalaka, pona kosala na kombo ya batu mpe koloba mapamboli ma Nzambe.

Bokopambola bana na Isalaele boye, bokolobela bango ete :

Tika Yaweh apambola yo mpe abatela yo, atangisa elongi naye likolo na yo mpe ayokela yo ngolu, Tika Yaweh anetola elongi na ye likolo na yo mpe apesa yo kimia.

29 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Boye ye bakotia nkombo na ngai likolo na bato na isalaela mpe ngai na kopambola bango (Mituya 6 :23-27)

Na testama ya sika, biso ba kristo tobengami : ...nde bino bozali libota lipambolami, banganga na bokonzi, libota na bulee, bato baponami ete boyebisa malamumu na oyo abiangi bino kobima na molili kokota na moi na ye nakokamwisa (1 Petelo 2 :9)

Mpe Yesu

« ...mpe ajalisi biso bokonzi na banganga mpo Nzambe Tata na ye, mpo na ye, nkembo, na nguya ; libela na libela, bobele bongo. (Apokalipsi 1 :6)

Ngonga moke nafandaki Ouen Toro, esika moko na botali na mboka Nouméa, na boluki luki mateya maye nakoki kokende koteya elongo moko na lisanga moko ya bandimi. Nayokaki mongongo na Nzambe kolobela ngai « oyebi te ozali nani ? »

Nsima ya basanza ike : « soko oyebaka bokonzi oyo bozali na yango na nkombo na Yesu Kristo bokokaki

kobongola mokili ». Nsango iye mibale ezalaki mpona lisanga na batu moko songolo boye, nasosolaki mwa ntango moke ete likabo liye epeselamaki mpe ngai. Nakanisi ete endimameli na lingomba ya bakristo kolobela mabe to ngomba (Marko 11 :23) mpe kobenga lobiko ezali na motuya mpo ete Nzambe akoka kosala (Mat 10 :8, Mark 16 :17-18). Yango nde ezalaki boyebi na ngai mpe na ebele ba oyo bayebani mpe bazali na lokumu na misala ya kobikisa makono mpe na kofungola milimo na bato mikangami. Na ndimi ndenge Yesu alobi ete « boko bikisa batu (na nkombo na ngai). Ezali mosala na ngai te, kasi mosala mwa bini, bosala yango ».

Nzabe alingi kobikisa kasi, alingi kolekela na nzela na biso. Tokoki kosenga na Nzambe kopambola to tokoki kopambola na nkombo na Yesu Kristo.

Nakanisi eleki bambula mwa mingi nazuaki mokano ya kokoma liboso na mosala, mpe kopambola Lingomba. Nabandaki na « Nzambe pambola Colmar

31 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Brunton » eyokamaki malamumu, nsima na bandaki kobalola malembe malembe. Lokola na ebandeli « Nzambe pambola Colmar Brunton » na oyo ya *“Colmar Brunton, napamboli yo na nkombo ya tata mpe na mwana mpe molimo Mosantu. Na pamboli yo na Auckland mpe na pamboli yo na Wellington mpe na pamboli yo kati enumba. Na pamboli yo na mosala mpe na ndako. Nateki bokonzi na Nzambe n’esika oyo. Yaka molimo Mosantu boyei malamumu awa natiki bolingo bwayo, esengo, kimia, koyika mpiko, motema pete, boboto, malamumu, kondima, pole, kokanga motema mpe na bomoko. Na nkombo na Yesu nazali kokitisa makanisi ya bokonzi na Nzambe oyo ekoki kosalisa basombi biloko na biso (client) mpe basala mokili oyo esika malamumu. Nasengi ngolu na kotambola elongo basombi na biso (client). Nayamboli ngolu ya bozui mosala, napamboli emoniseli na biso (vision) makambo malamumu, mokili malamumu na nkombo na Yesu Kristo sebongo.*

Bokonzi na biso va molimo

Nsima na makambo nyoso nabombaki yango na makila ma Yesu Kristo mazali na nguya yakolonga Satana na milimo na ye nyoso (bakolese 2 :14-15)

Kobanda ntango oyo na bongolaki mabondeli ma ngai, Nzambe abandaki kopambola Colmar Brunton mpo nalandaki koloba napamboli Colmar Brunton na nkombo na Yesu Kristo. Nguya ya Nzambe eyaki okati na ngai, nayokaki esengo mpe namonaki eyano na Nzambe. Ezalaki lokola azali koloba na ngai napesi yo yango yo mwana na ngai mpo ete yango nde nalingi osala. Anta nazongelaki yango kosala mbala mokama, nazalaki koyoka seko esengo na Nzambe mpe biyano : « na bureau ebonguanaki mpe ebongwanaki na lombangu na yango batu babandaki koloba polele, nakomituna mpo nini mbonguana na biloko boye. Ezalaki na kokamwa ! kopambola ekoki solo kolongola mokili mwa biso.

Kasi natikaki wana te. Na ntango nyoso naino batu bakomi te, nakotaki na bureau esika motu oyo azalaki

33 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

na mposa na bwanya, nazalaki kotiya loboko na ngai na kiti naye ; makanisi ma ngai ete nguya na kopambola ekoleka na kiti mpe kokota na motu oyo akofanda na kiti eye (Misala19 : 12). Ntango nayebaki bosenga na motu na motu na zalaki kopambola bango na lolenge wana.

Na kanisi lisusu motu moko azalaki na bizaleli na kotiola, elingi koloba azuaki nkombo na Nzambe lokola na maseki, azalaki ko tanga nkombo na Nzambe mpamba mpamba. Ntango moko natiaki maboko na ngai na kiti na ye, kokanga mimpempe na kotuka na Nkombo na Yesu Kristo. Ezwaki ngai mikolo ebele, nsuka nsuka molimo mabe oyo ezalaki kobombama nsima na motu oyo ebandaki kobima liboso na nguya ya makasi mpe kotuka ebandaki kobunga kati na esika naye ya mosala. Na kanisi lisusu nsima mwa mikolo motu wana abandaki koya komona ngai pona mabondeli, koluka ete Nzambe abimisa ye na mosala ya kotuka. Nazuaki miango na

bokeseni : Motu oyo azalaki wana mpona kopambola esika wana mpe kobongolisa mompempe malamumu oesika ya mosala ! Tokoki kobongola mokili na biso.

Nazuaki makanisi ete Nzambe alingi kopambola mokili, alingi lisusu mingi koleka ete biso batu na ye, bana baye topambola mokili. Bino bozali na bokonzi na molimo. Bino bopambola.

Tata na biso olikolo alingi ete toyingela elongo naye, mpe tosangana naye mpona mosala ya bosikoli (mosala ya ekulusu). Tokoki kopambola mokili na kobikisama, mpe na kosikolama (kokangola), kasi tokoki mpe kopambola mokili na maloba maye. Ngolu kani mpe monkumba nini.

Yango mpo na ngai, *lipamboli ezali koloba bosenga na Nzambe na ntina na bomoi na batu to makambo na bango na bolingo, miso na kofungwama, na bokonzi mpe makasi okati na motema na biso miye etondisami na Molimo Mosantu.* Elingi koloba lisusu ete *kopambola ezali kosala*

35 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

na kondima, na koloba makanisi ma Nzambe likolo na motu to makambo maye.

Ntango tozali kosenga makanisi na Nzambe, tozali koyambola nguya na ye kobongolisa makambo esika ezali komema yango esika oyo Nzambe alingi ezala.

Boyeba ete topambwami mpo ete biso mpe tozali kopambola.

ETENI YA MIBALE

Lolenge Ya kosala

MAKAMBO EBELE NA MOTUYA

Kosala maloba malamumu ezaleli na bomoi na yo

Na monoko yango moko, ekobimaka kokumisa mpe kofinga. Bandeko na ngai, ekoki ete makambo majali bongu. Lizili ekobimisaka mayi na elengi mpe mayi na bololo na monoko moko ? (Yakobo 3 :10-11)

Mpe soko okolongola oyo na malamumu longwa na mabe, okojala lokola monoko na ngai.(Yilimia 15 :19 b)

Soki olingi koloba maloba ma Nzambe likolo na bato, esengeli kolongola maloba mazangi ntina to maloba mabe.

Senga na Molimo Mosantu, maloba osengeli koloba, Lamusa molimo na yo na losambo to na koloba na minoko ya sika. Senga na molimo mosantu apesa yo mposa na bolingo ya tata likolo na motu oyo olingi kopambola. Bondela eloko moko lokola boye: Tata, olingi na loba nini ? soko elingi yo, pesa ngai maloba

na mapamboli mpo na motu oyo. Lolenge kani na kolendisa to kokembisa ye omaloba na ngai.

Lipamboli Nabokeseni Omabondeli

Batu ebele bamonaka ete ezali mpasi mpo na kopesa lipamboli. Nalolenge moko, bazali kobanda kobondela, kosengaka na Nzambe kopambola. Antako ezali eloko malamumu na kosala, lipamboli oyo epesameli na lolenge boye, ezali libondeli, mpe ezali na motuya nakoyeba bokeseni. *Kopesa to koloba lipamboli ezui esika na losambo te to mabondeli, kasi ezali kotambola elongo.* Esengeli epesama ntango nyoso elongo.

Bakomi Roy Godwin na Dave Robert, kati na mikanda na bango *Bosopani na ngolu* balobeli yango malamumu :

Ntango tozali kopambola, tozali kotala motu omiso (soko ezali lolenge wana) mpe tolobeli ye mbala yoko. Ndakisa, tokoki koloba eloko moko boye : « napamboli yo na nkombo na Mokonzi mpe ngolu na Mokonzi na biso Yesu ezala likolo

na yo. Napamboli yo na nkombo na ye, bolingo na Tata ezingela yo mpe etondisemela yo.

Oyeba obonjinda bwayo mei mbala boni ozali kondima yo mpe kosepela na yo. Simba ontango tozali koloba loloba oyo ete « ngai ». Loloba nga elingi koloba lipamboli na nkombo na Yesu o moto. Nazali kobondela Nzambe te kasi nazali kopesa lipamboli nakosalela nguya na Yesu oyo apesaki bisu ya koloba maloba na mapamboli o bato mpo ete akoka koya mpe apambola.

Kosambisa te

Kosambisa te, soko motu wana azali na makoki na lipamboli to te. Lipamboli na solo kopemela na moto to na eloko, ezali kolakisa ndenge Nzambe azali kozwa biloko bwango.

Bokebi na Nzambe ezali na lolenge motu amonaka na bonzoto te, ye azali komona na kati (motema). Ndakisa Nzambe abengaki Jedéo elombe na bitumba

(Juges 6/12) nzoka nde na ntango wana azalaki lolenge wana te. Yesu abengaki Petelo libanga (mat 16/18) yambo ete akoka komema minkumba ya baninga na ye banso. Nasika tozali kotanga lisusu Nzambe azali kopesa bomoi na ba weyi mpe azali kobenga likolo oyo ezali te lokola ezali (bolamu 4 :17) soko tokoyeba lolenge loye ekolongola okati na biso makanisi ma kosambisa soko motu oyo akoki na lipamboli to te.

Soko Nzambe azali kotala ba oyo bakoki kozwa mapamboli batu moke bakokaki kozwa mapamboli. Batu baye bazali kopamboli ebele koleka motu oyo ye apambolaki na bozongi.

Ndakisa moko mpo na kolakisa

Tiya omakanisi na yo, motu moko na nkombo na Fred azalaki molangwi ya masanga, azalaki kobebisa misolo na ye na masanga mwasi na ye azalaki na esengo te, akokaki na kobondela na lolenge boye : « ete

41 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Nzambe apambola Fred. Kata ye mposa ya komela mpe ayoka ngai ».

Esengelaki malamumu ezala na nguya koloba eloko lokola : Fred napamboli yo Nkombo na Yesu. Makoki na Nzambe makokisama na bomoi na yo. Okoka kokoma mobali oyo Njambe alingi ete ozala. Napamboli yo mpo na kolongola yo kati na boumbu ya kobebisa misolo. Napamboli yo kati na kimia na nkolo na biso Yesu kristo.

Lipamboli ya yambo ekokaki kopesa mpasi na Nzambe, wana ezalaki kosenga ata eloko moko te. Ezali mabondeli ya botau (goyi - goyi). Libondeli liye ezali lokola kokangama na lisumu na Fred (kofunda ye). Libondeli na mibale ezali kotinda ete motu akanisa mingi mpe ya bolingo. Ezali esambiselo te mpe amipesi mingi na bozwi na Fred, ke kotala mabunga na ye (masumu). Kala mingi te nautaki koyoka motu moko koloba ete Satana ayebi nkombo na biso na bozwi na biso, na yango aye kobenga biso

omasumu ma biso. Nzoka nde Nzambe ayebi masumu ma biso kasi azali kobenga biso okokombo ya biso ya solo mpe bozwi bwa biso. Lipamboli na mibali. endimami okati na miango na Njambe. Emonisi okati ya motema mosikoli na Njambe. Kanisa Njambe alingi Fred.

Makambo Nzike tokoki Kokutana Na Mango

Nazali moyekoli na mapamboli. Ontango na bandaki, nayebaki te lolenge na kopambola mpe namonaki te eloko ya motuya mpona kosunga ngai. Nabandaki koyeba na lombangu ete ezalaki makambo nzike, oyo na lingi kolakisa bino makambo maye. Bokoki kolinganisa yango na makambo na bino mei, mpe kolandisama na lolenge molimo mosantu alingi koloba. Yango esengeli ete otiaka yango omosala, kasi ezali na motuya.

Pambola baye bazali kotuka bino to baye balakeli bino mabe. Eleki bambula, mosali moko kala mingi te ayaki kotika monkanda na ye yakoboya mosala (sa

demission) ayaki epai ya ngai mpo na komela kafe mpe kolaka ngai. Kondima na ye ekanaki lokola ya New AGE « Nzambe na bikeko ya mwasi kati » mpe baye bakokani na ye. Nakati nakosolola, alobeli bisika ya misala mibale oyo autaka kosala, mpe nsima alobaki: nazalaka mo kristo et uta kala, namonaki ete maloba maye mazalaki bilakeli mabe, ntango akomaki pene na nsuka ya masolo ma ye. Nayokaki nsomo ongonga moke mpe nsima, okati na makanisi ma ngai, naboyaki kondima makambo na ye. Kasi na lekaki te o eteni mosusu na lipamboli. Nsima yako tuna ye soko nakoki kobondela mpo na ye oyo na zalaki na yango omotema mwa ngai , nalobaki maloba maye :
« Deborah (ezalaki nkombo na ye ya solo te), napamelaka bondoki na obomoi bwa yo. Napamboli yo na nkombo na Yesu Kristo. Napesi yo bolingo na Njambe. Makanisi ma Njambe esalama obomoi bwayo ... napamboli makambo ma yo, napambola mokonzi na yo ya sika mpe lokumu ezongela Njambe. Okoma mwasi malamumu oyo Njambe alingi ete ozala. Onkombo ya Yesu Kristo se bongo.

**Pambola baye bazali kozokisa yo to baye bazali
koboya yo.**

Mbala moko nazalaki kobondela mpo na mwasi moko oyo azalaki na pasi na motema mpe nabozangi mosolo nsima mobali kokana ye. Natunaki soko akoki kolimbisa ye. Ezalaki makasi, kasi mpo na bomengo ma ye andimaki. Nsima natunaki ye soki akoki kopambola mobali na ye. Azalaki na mwa mpasi, kasi pene na komeka. Antako mobali na ye azalaki te, na mokambaki onzela eye: napampboli yo mobali na ngai. Tika ete makambo nyoso Njambe abongisaki mpona bomoi na yo mpe na libala na biso ekokisama. Tika ete ngolu na Njambe ezala elongo na yo, onkombo ya Yesu Kristo se bongo.

Ezalaki mpasi o ebandeli kasi nsima ontango moke motema na moboti ekomaki mpe nguya na Njambe ekitaki. Tolelaki biso mibale ontango Molimo Mosantu azalaki kopesa eyano obosenga na ye, mpe nandimi, ete ndenge moko na mobali naye. Banzela ya Njambe

45 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

ezali banzela na biso te (Esaya 55: 8 - 11). Kopambola okati na makambo na motindo oyo ezali na bompikili ezali likolo mpe ekokisami na Kristo.

Kopambola baye basengeli te ezali motema na Njambe - mosala mwa yee nde lolenge tokoki koloba. Totala moyibi oyo abakisamaki na ekulusu elongo na Yesu, to, mwasi oyo bakangaki ye na ekobo. E bongo bino, na ngai?

Lipamboli ezali ya mokili oyo te mpe osalamaka te na ndenge ya bomoto,- ezali te kosalema na batu baye bazokisama na mitema komikuta kati na likambo lyango. Kasi ezali nzela ya Njambe mpe ekoki kobikisa motu oyo azali kopesa lipamboli koleka oyo azali koyamba yango (Luka 23:39 - 43 Yoane : 8 :3-11.

Ezali kolongola mpota ya motema. Ezali kolongola kozongisela mabe na mabe mpe kolongola kanda oyo ekoki konyokolo nzoto na bino mpe kokitisa mikolo na kobika nayo. Tala monkanda moye nazwaki kowuta epai na Denis : eleki pene na sanza misato nazalaki

kosolola na ndeko na ngai o telephone. Mbala nzike tobenganaka te mpo azalaka mpe asalaka o mboka mosusu. Ntango tozala pene nakosilisa masolo ma bisu na bondeko, na mosengaki ete soko akokaki kopesa ngai ndingisa na pambola kompani oyo bazali kosala elongo na mwasi naye. Ayokaki yango malamumu te. Azangaki botosi mpe alobaki maloba mabe masepelisa ngai te. Epesaki ngai mpasi mpe na mitunaki soko bondeko na bisu bokabwani libela. Ontango mikolo na ba poso milandaki oboso, ontango nazalaki kosala misala na ngai mia mikolo na mikolo, nasalelaki makambo ya Nguya na Kokamwa ya Lipamboli mpona koloba ngolu na Njambe na likolo na makambo na mosala na ndeko na ngai yango. Nasalaki yango mbala nzike mibale to misatu. Omokolo, nsima ya sanza misatu, obutu ya mbotama ya Yesu kristo (Noël), ndeko na nga obengaki ngai. Abengaki lokola eloko moko ezalaki te. Ekamwisaki ngai mingi na lolenge na ye ya kosala na ngai na

47 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

ndenge ya bondeko- mpe azalaki na eloko moko ya mabe te kati na biso.

Nguya na kokamwa na lipamboli likolo na makambo maye eleki kondimana biso. Esalaka solo... Njambe azwa lokumu.

Pambola Baye Basali Bisu Mabe

Eloko moko ya kolekisa okati ya basusu o kati na biso, ezali ontango tozali kosala lokoso, mopimi, kolinga moninga azwa te, to koyiba ntango tozali kotambwisa motuka. Wana ekomaka tango nyoso. Maloba mabe oyo ezali ya bokristo te mokoki koyela biso omakanisi mpe kobima polele ominoko mia biso. Ntango makambo wana makomaka, tozali kokela bikelamo na Njambe mabe, na ntango Njambe alingi bango. Njambe akoki kobundela motu wana.

Mbala na nsima ntango likambo mosusu ya ndenge wana ekoki koya, meka kopambola baninga nayo batambwisi, ontango na kobimisa maloba na nkanda:
Na pamboli elengi mobali oyo aleki liboso na ngai onzela na

ngai. Nasengeli naye bolingo nayo Nkolo. Nayamboli ngolu nayo mpe nabeleli bomengo na ye. Azonga malamumu o ndako mpe azala lipamboli o libota na nkomb o ya Yesu Kristo sebongo.

To na bokuse:

Papa! Napamboli motambwisi ya motoka onkombo ya Yesu Kristo. Bolingo nayo elandana na ye, leka mpe osimba ye.

Elenge mwasi motangi na buku oyo , akebaki na likambo ya motuya eye: eloko nakebi na kati ya liloba kopambola ebongoli bomoi bwa ngai. Nakoki lisusu kolakela mabe te batu baye basali ngai mabe mpe koloba mabe. To kozala na makanisi mabe omakambo ma bango. Ekozala malamumu te. Esengeli na ngai kozwa mbano malamumu o mapamboli ... JILLIAN

Nazalaki na moninga na ngai abiangami na nkombo ya John mpe abengisaki ngai mpo na kobondela. koswana ezalaki kati libota mpo libula. Likambo liye lihumelaki mingi mpe ebandaki kokoma mabe mingi koleka. Napesaki ye toli été na esika ya sambela topambola likambo liye.

49 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Topamboli likambo liye ya koswana na ntina ya libula na nkombo ya Yesu Kristo. Totelemi kokabwana, koyinana, mpe koswana mpe toyamboli bosembo, mpe boyokani. Lokola topamboli likambo liye, totiye makanisi ma bison mpe mposa na biso. Mpe toyamboli Njambe akoka kokota okati ya kokabola libula onkombo ya Yesu Kristo se bongo.

Nsima ya mikolo mibale likambo liye elekaki na boboto. Lipamboli ekoki solo kobongola mokili na biso.

Nazali kolinga muaye motangi na ngai mosusu alobaki: *nazalaki na kokamwa ntango nyoso na biyano ya lombangu ntango nazalaki kopambola baninga. Ezalaki lokola ete mokonzi azalaki kokota obolingo bwaye olikambo ya bato, soki tokoyambola losambo ya mapamboli likolo na bango.* - Pasteur Darin Olson, Junction City, eglise Oregon Nazarene.

Lipamboli ekoki solo kobongola mokili na biso

KOMPAMBOLA NA BISIKA YA KOMILAKELA MABE BISO MEYI

Koyeba pe kobuka bilakeli mabe

Mbala boni tozwaki makanisi maye : nazali mabe, nazali eloko te, nazali mpamba, moto moko alingi ngai te, Nzambe akoki kotala ngai ata moke te, nazali motu na masumu... » ? Ezali makambo ebele o malokuta oyo azali Satana azali kondimisa biso.

Nazali na moninga ya mwasi oyo azali kosala yango mbala ebele pe yango ezali kopesa ngai mawa. « Oh! Ozali zoba, Rose (ezali nkombo ya ye ya solo te) okueyi lisusu ? okoki kosala malamumu te.

Kozongela te to kondima bilakeli mabe te na esika yango, pambolama.

Nakanisi likambo moko boye elekaki kati na lisanga na babondeli. Namonaki likambo moko epai ya mama

moko oyo ayaki po ete bakoka kobondela po na ye. Ontango ya mabondeli, alobaki : « nazali eloko te ». Natunaki ye oyokaki likambo liye wapi ? Ayanolaki ete baboti na ye bayebisaki mango. Ezali mawa ... kasi bato bayike bazalaka na makanisi maye.

Namokambaki na maloba maye : « na nkombo ya Yesu Kristo, nalimbisi baboti na ngai. Na milimbisi, na buki maloba maye na o ya baboti na ngai mpe, na wangani. Nazali na Molimo na Kristo.

Tokotaki mbala yoko na molimo na kolongola makambo mapamba - pamba, pe nsima, na pambolaki ye, mpe koloba na ye ete azalaki mwana ya mwasi ya mokonzi Nzambe. Azalaki ya motuya mpo na ye, oyo Nzambe alingaki kosala naye mpona kopambola baninga mosusu, napambolaki ye na esengo. Malembe malembe ayambaki lipamboli liye. Abandaki kongala. Poso elengaki, abandaki kotatola ndenge nini maloba maye masalaki ye malamumu. Solo solo tokoki kobongola mokili na biso.

Motu nyoso akoki kosala yango. Bibiliya etondi na makambo banso nzike ya Nzambe po na batu na ye mpe tokoki kotatola mango.

Nakoki kolinga kopesa bino ndakisa mosusu. Kala mingi te, nabondelaki po na mama moko oyo azalaki na mpasi na esitoma. Ontango na bandaki kobondela, molimo mosantu ekitelaki ye, o ntango wana milimo mabe mibandaki kobima. Manso matambolaki malamumu. Mikolo na nsima, pasi ezongelaki ye. Mpona nini Nzambe? Nde amitunaki. Molimo mosantu moyebisaki yee ete mikolo mileki, ontango azalaki na camp motu moko alobelaki ye ete soki nsoso ebeli malamumu te batu bakozala malamumu. Ayanolaki nalingi kokueya maladi te mikolo na nsima (ontango ya mokutano) o nsima na mwango ezalaki na ntina te. Abandaki kobuka maloba maye mazanga ntina, mpe onsima mbala moko ozongelaki nzela na lobiko

Kopambola Monoko Na Moninga

Napamboli monoko mwa ngai mpo ete ebimisa maloba mantina mpe ezala lokola monoko na Nzambe. (Jiremiya 15 : 19)

Oyo ezali nde eyano ya Nzambe epayi ya Jiremya : ndenge nini otiki kotia motema epai na ngai ? Soki ozongele ngai nakozongisa yo na mosala na ngai. Soki otiki koloba maloba ezangi tina pe okomi koloba oyo ya malamumu, okozala lisusu molobili nangai, bato ya Yuda bato basengeli kolandayo, kasi yo esengeli kolanda bango te.

Bikamwa...nzila na Yesu elandisamaki na maloba na yee ndakisa. Neti (2 Yoane 4 : 50) nalingi mango. Mpona yango napamboli monoko mwa ngai mpe kosala angele na maloba maye bazali kobima kati na mwango. Elongo na mwasi totikalaki mbala moko ondako na koyamba bapaya (hotel) omboka Noumea. Toyokaki mwana kolela kotika te butu mobimba.

Nsima ya mpokwa mibale, mwasi na ngai abimaki kotuna ye soko eloko nini ezalaki kotambola malamute. Mwasi oyo azalaki koyeba te kasi ayanolaki koloba ete Dokotolo akomelaki ye bakisi ya mbala misatu, kasi ayebi te nini ezali koleka. Mwasi wa ngai atunaki ye soki akokaki kobondela mpona mwana. Andimaki antako na pasi. Nalifalanse ya ngai ya se, nabandaki kobondela mpona mwana mpe nalobi na kondima nangai ete akolala lokola bébé. Mpe yango esalamaki.

Pambola molimo na moninga

Mbala nzike nalobaka,

Napamboli molimo mwa ngai; nazali na molimo na Kristo. Na yango, nazui makanisi naye. Molimo mwa ngai mozali esika esantu oyo Molimo Mosantu mokoza na esengo ya kovanda. Ezwa maloba ma boyebi, ma bwanya, mpe mabososoli

Oabala ombala, nazali kobunda ete makanisi na ngai mazala makanisi ma bosembo mpe nazwaki lisalisi yango Nazali mpe kopambola makanisi ma ngai mpo ete esala pona bolamu kasi pona mabe te.

Nazalaki na mpasi na makanisi na ngai na mikolo eleki. Ezalaki koyenga yenga biye nalingaki te ekende - mpe Nzambe azwaki likanisi likolo na ngai “ tala nakati makanisi mayo po ete Yesu asala bikamwa nayee ... pe nsima kende yo mpe kosala yango”. Na monaki yango ezalaki na nguya ya mingi na kokanisa bilaka malamumu (Bafilipi 4:8) ontanga ya kezwa makanisi ma kosala mabe. Kopambola molimo mwayo mpe makanisi mayo ezali kosalisa mbala nzike na kobika kino nsuka bomoi ya bosantu.

Mbala moko ontango makanisi ma ngai mazali kokende na kolonga te, ombala moko maloba ma nzembo ya lokumu etondisami omotema na ngai : “Zala emoniseli na ngai, O nkolo na motema na ngai; eloko mosusu te ekoki kobikisa ngai soki yo te, zala

makanisi malamu ma ngai butu pe moyi, ya kotelema to ya kolala, ozala pole oboso bwa ngai.

Kopambola Nzoto Na Biso

Omeseni na maloba maye : motema na kosepela ekosalaka malamu lokola nkisi (Masese 17:22). Bibliya elobi ete nzoto na biso ezali kobika na maloba mpe makanisi malamu.

Napamboli nzoto na ngai. Lele oyo, nakabwani na makanisi mabe nyoso oyo ezali epai na ngai. Napamboli kobika na nzoto na ngai.

Nazalaki kotala bilingi na televiszio ya motu moko azalaki kobela bokono ya kaldiake. Azalaki ntango nyoso na mpasi ya kopema. Apambolaki eteni ya nzoto wana entaka ya sanza misato mpo ete ekelama lisusu malamu. Nsima kozonga epai na Dokotolo, bamonaki kobika ya ndenge bikamwisi.

Nakanisi ngai ko meka yango na loposo ya nzoto na ngai. Ntango nazalaka elenge, nazwaki bokono ya loposo mpona kotelema na moi. Sika oyo na mikolo ya bobange na ngai, poso na nzoto na ngai evimbaki na mapeka mpe mokongo na ngai, mpe esalaki ete epesa ngai mpasi mikolo na mikolo. Nazwaki mokano na kobondela mpona mposo na nzoto na ngai. Ebandeli na pambolaki yango onkombo ya Yesu.

Nsima na ntango natangaki monkanda moko oyo elobaki likambo ya mposo ya nzoto, oyo ebalusaki makanisi ma ngai.

Nasosolaki ete, antako nayebaki makambo maye, nayebaki eloko monene ya motuya likolo na nzoto na ngai te. Nalobelaki yango, kasi na lobelaka yango te. Mpe nazangaki elikia mpona kokanga kolobela ye makambo ma ntina. Mpona yango, nazalaki koyima yima. Na sosolaki kozanga kozongisa bolamu.

Kasi poso ya nzoto ezali kobatela nzoto na makambo na mopepe mpe nakobongisa. Ezali kobatela nzoto na makambo mabe mpe ezali kobika yango moko. Ezali kozipa mpe kobatela biloko binsi na kati na nzoto mpe ezali kosala yango malamumu.

Melesi Nzambe mpona mposo na nzoto na biso mpe mpona manso. Napamboli yo lopo.

Nsima osanza njike na lipamboli liye, lopo na ngai ebandaka, kasi fungola ezalaki ontango nabandaki kosepela na yango mpe koloba na yango melesi. Ekokisamaki kosepela na yango mpe koloba na yango melesi.

Ekokisamaki malamumu malamumu mpenza. Liteya malamumu. Koyima-yima ekimisaka bokonzi na Nzambe; esengo ekobendaka yango.

Tala litatoli ya moninga na ngai David Goodman: Eleki basanza, nayokaki Richard Koteya mpona

likambo etali lipamboli- motuna na likambo na kokamwa, kasi mutu na likambo na makanisi pona ntina na lolenge na kolobela na yango mpe lolenge olobeli yango. Eyano ezali ete lipamboli ekoki kozala te eloko oyo tokoki kosenga epai na Nzambe, kasi ezali eleko oyo bakristo bazali na bokonzi na yango, soki te monkumba oyo, tokoki kozwa na mokili moye mobebi mpe lokola bantoma na Kristo, kolela makoki ma bomoi na batu mosusu po na bokonzi na Nzambe. Tokoki kobima mpe kopambola bomoi bwa baninga mpe kolakisa bango Kristo ontango wana.

Nakanisi maye mazali malamumu ontango tozali kotombola baninga, kasi makanisi maye mazalaki lokola libanga etuki efelo mpona ngai.

Ontango nayokaki komipambola ngai mei, nakokaki kolongola makanisi maye te okati ya molimo na ngai po ete ezali na ntina te, mpo ete ezali lokola nazali mopimi, lokola nazwaki Nzambe lokola motu na mosala. Makanisi mangai mabongwanaki o ntongo na

monaki ete biso, lokola ba Kristo, tozali bikelamo ya sika mpe koleka na mokano na Nzambe. Yango lokola, nzoto oyo tozali na yango sik'oyo tokoki kozwa yango kozala ya motuya- tozali sik'oyo lokola tempelo oyo molimo Mosantu ezali kofanda.

Elengi koloba ete, nabandaki mokemoke kobanda na ntongo, nazalaki kopambola eteni moko na nzoto na ngai, kokaba yango mpo na mosala malamumu. Nakumisaki misapi na ngai mpo na misala nyoso oyo ekokaki kosala omokolo. Nakumisa makolo mangai mpona kotambola mbangu mbangu mpe na pete nyoso, nzoto na ngai nyoso mpo na kosala mosala elongo.

Likambo na kokamwa emonanaki. Po ete namiyokaki malamumu o nzoto mpe makanisi, na basanza eleki o eteni ya yambo ya loboko, mpasi oyo ezalaki okati ya mikuwa mpe esengaki na ngai mpo ete na mipambola ntango nyoso mpo ete nakoka koyoka mwa malamumu.

61 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Na mipesaki na bozindo mpo yango, kokumisa nzoto na ngai mpo ete ekoka kobika, po ete ekoka kobosana mpasi nyoso oyo babwakilaki yango, mpo na kosunga oyo bitini mosusu ezalaki kosunga yango po na kobika.

Yango esalamaki nsima ya poso misato ya pamba, ntango nalamukaki na ntongo moko boye po nayoka mpasi wana ezalaki lisusu te mpasi wana ebungaki libela mpe ezonga lisusu te.

Na yebaki ete ezali na ntango mpe esika oyo likabo na kobika ekoki kosalama na kolandisama na kondima (foi), pona bolamu na baninga, ete ezali na nzela mosusu oyo efungwami na biso lokola batu, ya kosalela likabo ya kobikisa likolo na bisu mei. Esali liteya ya komikitisa oyo tokoki kondima ete Nzambe apesi na nzoto na biso ya sika, tokoki kokende liboso na elikia na lolenge na kobika na sika.

**Pambola Ndako Nabino, Libala Na Bino, Pe Bana Na
Bino,**

Ndako Na Bino - Lolenge Na Kopambola Ndako :
ezali makanisi malamumu ya kopambola ndako ya bino
pe kozongela yango mbala moko na mbula moko.
Kopambola ndako oyo bofandi ezali kosalela bokonzi
na molimo na Yesu Kristu mpona kokaba esika oyo
ofandi na o maboko na Nkolo. Ezali kobenga **molimo
mosantu koya** pe koboya maye mazali na Nzambe te
po ete ekende. Ndako ezali kakate oyo esalemi na biki
mpe na potopoto ezali mpe bomoto. Ontango oyo
ozwi bokonzi bwa kokota ondako na yo, yeba ete moto
mosusu ozwaki bokonzi nango liboso nayo ; Biloko
bikokaki kosalema esika wana, oyo ekokaki komema
mapamboli to bilakeli mabe.

Antako makambo kani elekaki wana bokonzi bwa
molimo na yo nde ekobongola mopepe ontango wana.
Soki ezalaki na milimo na mbindo na motu oyo azalaki
liboso, okoyoka yango solo mpe yo okebisa yango.

63 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Solo okoki koyeba nguya ya milimo mabe miye ozali kokotisa ondako nayo.

Ozali na langi, bikeko, nzembo to filime biye bizali ya mbindo ? Ozali na masumu kati na ndako nayo ?

Tala lipamboli oyo okoki kosenga ontango ozali kotambola nzinga nzinga na ndako nayo : *napamboli ndako oyo ya biso. Natatoli ete ndako oyo ezipani na makila ma Yesu Kristo. Nazui bokonzi na ndako oyo mpe na milimo mabe nyoso onkombo ya Yesu-Kristo mpe nabengani bango kokende sika sika oyo mpe bazonga lisusu te. Nabengani milimo nyoso ya bitumba, ya bokabwani mpe ya kobundana. Nabengani milimo ya bozangi (pauvreté). Yaka molimo mosantu mpe bengana nyoso oyo ezali ya yote. Tondisa ndako oyo na nguya na yo (présence). Pesa bisu mbuma nayo : ya bolingo, esengo, kimia, motema pete, boboto, malamumu, kondima, bopolo mpe komikanga motema Bagalatia 5:22-23. Napamboli ndako oyo na kimia koleka mpe bolingo kotondisama. Baye banso bakoya bakuta na na yo mpe bapambwana na nkombo na Yesu Kristo Amen.*

Natambolaki o nzinga - nzinga ya lopango na ngai na pambolaki yango mpe na sopaki makila na Yesu na molimo. Mpo na kobatela etando na ngai mpe nabato bazwami wana, mpe na makambo mabe nyoso ya mokili.

Libala Nayo

Ezali na mabala oyo topambolaka mpe mabala oyo tolakelaka mabe.

O tango natangaki mbala ya yambo monkanda ya Kerry kirkwood, akomaki likolo na Nguya ya Lipamboli, namitungisamaki mingi. Ezali ya solo ?

Nakanisaki mingi mpe nandimi ete maloba mingi mozali masolo- mpe kozanga esengo na mabala na biso to na bana na biso ezali mingi po na kozanga kobapambola ! Na kopambola, tozali kozwa motema malamumu na Nzambe kati na nguya naye - oyo ezali kobakisa mikolo milayi na bomoi mpe na boyokani

malamu. Tozali kokoma eteni moko mpe baninga na baye tozali kopambola.

Keba na bilakeli mabe. Basi mpe mibali bayebi yango malamumu mingi. Toyebi banso bisika na moto. Omilobelaka biloko ya lolenge wana? Osi oyoka biloko ya lolenge wana? "Oyokaka te" "Bongo nayozali matata" "okoki kolamba te" "ozali na elikia te". Soki eloko yango ezongelaka yo mbala njike lolenge ya koloba wana ekomi elakeli mabe mpe ekokoma solo.

Kolakela mabe te, pambola nde. Kanisa ntango azali kolakela mabe to (koloba maloba ma liwa) bokosangola te lipamboli oyo Nzambe alingi mpona bino. Ya kokamwa lisusu bilakeli mabe ekozwa bisu mingi koleka moto oyo biso tozali kolakela mabe. Yango de ezali kopekisa ete mabondeli mabiso mayokana te.

Koyekola kopambola ezali lokola koyekola monoko na sika-mpasi na ebandeli. Ndakisa :

Nicole, napamboli yo na nkombo na Yesu Kristo. Natiki

*bolamu nyoso na Nzambe likolo nayo. Tika été makanisi
malamu na Nzambe ebota mbuma na bomoi nayo.*

*Napamboli batalanta nayo mpe kolinga bato, likabo ya
koyamba bato ezala ya moto. Napamboli likabo nayo ya
kopesa batu kimya. Nazali koyambola ete yo azali moyambi
na Nkolo, oyamba batu na lolenge yee akoki koyamba.
Napamboli yo na nguya nyoso po ete osala mwango kino
nsuka na mikolo nayo ya bomoi. Napamboli yo mpo ete ozala
nkonzo mpe na bomoi molayi. Napamboli yo na mafuta na
esengo. Onkombo ya Yesu Kristo, Amen.*

Bana Ba Bino

*Ezali na lolenge ebele ya kopambola mwana. Tala
lolenge kani napambolaki mwana na ngai ya mwasi,
oyo azalaka na mbula mine ontango wana :*

*Ashley, napamboli bomoi bwayo. Okoma mwasi malamu na
Nzambe. Napambola molimo nayo mpo ete etikala pole mpe*

67 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

obomba bwanya bwayo mpe bososoli kati na mikano nayo. Napamboli nzoto nayo ezala peto kino libala kotikala na nzoto kolongonu mpe makasi. Napamboli maboko mpe makolo mayo mpo ete esala mosala moye Nzambe akosenga yo kosala. Napamboli monoko nayo mpo ete ebimisa maloba bosembo mpe makolendis. Napamboli motema mwayo mpo ete motikala sembo liboso na Nkolo. Napamboli bomoi ya mobali oyo okozwaka yo mpe na bana nayo na bozwi mpe bomoko. Nalingi nyoso yayo, Ashley, mpe nazali na esengo nakozala moboti na yo.

Bosembo, soki mwana azali na mpasi na makambo mosusu, tokoki na kopambola bosenga naye. Soki azali na mpasi na kotanga na etalo, tokoki kopambola molimo na ye kotanga maye batangaki okelasi mpe komanyola maye motangisi apesaki. Soko bazali kobangisa bango, tokoki kopambola bango mpo ete bakoka kokola okati ya bwanya mpe na ngolu na Nzambe, na bana mosusu mpe; lolenge wana na lolenge wana.

Nakanisi lolenge nasololaki na mwasi moko makambo na Nzambe na ntina na likambo etali nkoko ya ye ya mobali. Nyoso oyo azalaki koloba likolo naye ezalaki kaka ya mabe likolo naye. Ezaleli naye ya motomboki mpe na makambo ya lolenge wana oyo azalaki na yango na etelo. Batindaka ye na camp mpo azonga onzela sembo mpe babenganaki ye na ndako mpo azalaki moto na kobebisa. Nsima na koyoka yee mwa ntango, nalobaki na mwasi oyo; ete azalaki kolakela ye mabe na lolenge azalaki koloba na ye, ete abandaki kotia ye oboloko na maloba naye. Boye atikaki koloba na ndenge ya mabe, mpe na esika wana, abandaki mbala moko kopambola ye. Mobali naye, nkoko ya elenge oyo abandaki mpe kosala lolenge moko. Nsima na mikolo mike elenge mobali oyo abongwanaki mbala moko, ntango azongaki, mpe akendaki oboso. Loba mpona eyano na lombangu ya nguya na kokamwa nalipamboli!

Moko na biloko oyo eleki malamumu na tata, ezali kopesa na bana baye lipamboli ya tata. Nayekolaki likambo liye okati ya buku Frank Hammond **“Lipamboli Na Tata”**, oyo ezali buku elamu. Soko lipamboli ya tata ezangi, ezali na eloko moko ezali kozanga- libulu moko etimwani kati na bomoi ya motu oyo bakoki kozipate.

Baboti tia maboko likolo ya bana na bino mpe baye ya mabota na bino (ndakisa maboko na mutu to na mapeka ya bana) mpe pambola bango mbala njike. Nona bolamu na Nzambe likolo nayo mpe na bango.

Bisika binso biye nateyaka mateya oyo, natunaka mibali mpe basi **“Batu boni awa oyo baboti na bango batiela bango maboko mpe kompabola bango?”** okomona bobele batu moke bakotombola maboko. Mpe nsima nazongeli montuna : Bato boni bazwa nanote loboko ya papa na bango mpe lipamboli. Okomona batu bayike batomboli maboko na bango.

Mpe natuni bango nani alingi nazala Tata naye ya molimo, « mokitani ya tata » po ete, na nguya ya molimo mosantu, kopambola bango na mapamboli maye bazwa naino te? Eyano ezalaki ya kokamwa : Mpinzoli, kokangolama, esengo, kobika na kokamwa.

Soki oyambi lipamboli ya papa, lokola nasali yango, loba sika oyo na mongongo makasi maloba maye yo mei... Ezali lipamboli liye nazwaki omonkanda ya Frank Hammond.

Lipamboli Ya Tata

Mwana na ngai, nalingi! Ozali wa motuya. Ozali litoba (cadeau) na Nzambe. Nalobi melesi na Nzambe kolinga ete nazala moboti nayo. Nazali na esengo nayo mpe nasepeli nayo. Mpe sika oyo, napamboli yo.

Napamboli yo mpona kobika na bampota nyoso ya motema nayo – mpota ya kobwakisama, kotiolama mpe na mabe manso oyo epesaki yo mpasi. O nkombo ya Yesu Kristo, nabuki nguya nyoso na maloba mabe mpe mabe manso ngai

71 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

nasalelakiyo. Napamboliyo na kimia ya kofuluka, kimia eye bobele Mokonzi na kimia akoki kopesa. Napamboli bomoi nayo na kofuluka : mbuma malamumu, mbuma mingi mpe mbuma eye ekotikala, napamboli yo na elonga. Ozali mutu kasi monkela te, ozali likolo kasi na nse te. Napamboli makabo nyoso oyo Nzambe apesayo. Napamboli yo na bwanya mpo ete ozwa mikano malamumu mpe kokolisa nkita nayo na Yesu Kristo. Napamboli yo na kokende liboso ya kofuluka, oyo ekosala ete opambola mpe baninga.

Napamboli yo na makoki na molimo mpo ete ozali pole ya mokili mpe mungwa ya mabele.

Napamboli yo na boyebi na bojindo na maloba ya molimo mpe kotambola pene na Mokoli. Okotutana na libaku te to okokweya te, maloba ma Nzambe nakozala mwindanda omakolo nayo mpe pole onzila nayo.

Napamboli zo mpo ete omona basi mpe mibali lokola Yesu amonaki mpe asalaki. Napamboli yo mpe na kokona kobenda baye bazali na mabele.

Napamboli yo nakotika Nzambe na mosala naye, mpona kotatola kaka te, mpe bizaleli malamumu te, kasi mpona kokumisa Nzambe na esengo nyoso, kokela mpe bolamu ya mosala nayo.

Napamboli yo na baninga malamumu. Ozali na ngolu na Nzambe mpe na batu.

Napamboli yo na bolingo ya kofuluka mpe ya koleka, oyo ekopesa yo ngolu na Nzambe mpo na baninga mosusu. Opambwami mwana na ngai. Opambwami na mapamboli na molimo na Yesu Kristo Amen.

Litatoli ya motuya na lipamboli ya tata

Nabongwamaka na lipamboli na tata. Uta nabotamaki, nayoka naino te maloba oyo nayi koteyama. Namona nainu tata na ngai (ya nzoto) te oyo nakokaki koloba naye bomoi bwa ngai. Nzambe asali na yo Richard, pona kopesa ngai posa nakobondela mpe kozwa papa na molimo oyo akoki koloba mapamboli mpo na bomoi na ngai. Ontango oyambolaki maloba ya

73 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

lipamboli ya papa na mwana, motema na ngai ezwaki makasi mpe sikoyo nakomi na esengo mpe napambwami. - Pasteur Wycliffe Alumasa, Kenya.

Ezalaki mobembo molayi mpe ya pasi oyo natambolaki na bozangi boyebi. Etumba makasi oyo nabundaki na biteni ebele, molimo mpe nzoto. Kobika na bomoi na ngai ya kala ekomaki fungola koleka lolenge ezalaki liboso. Ezalaki na mbano koleka liboso. Yango epesaki ngai ntina ya kolimbisa Tata moboti na ngai - mpamba te mpo na makambo na kozokisa ; kasi pona nyoso ya mabe asalaki ngai.

Makambo na kositukisa. Tata na ngai aloba na ngai mokolo moko te ete alingaka ngai. Azalaki na kokangama na molimo. Akokaki kozwa maloba makosepelisa te. Antako nazalaki na mposa ya koyoka yango.

Antako bolimbisi mpe kobika na ndimi esalaki nzela na kosililisa manso ya mabe malekaki, natalaka seko bilembo ya nzoto ya motuya ezalaki monsopo.

Monganga na ngai akomelaki ngai ba nkisi mpe kopekisa ngai biloko mosusu ya koliya. Kasi eyano ezalaki kaka moke. Alobaki na ngai ete nakoka kosilisa bilembo na esika ya kopesa nkisi.

Moninga na ngai moko, Richard, ayebisa ngai makambo likolo na lipamboli na tata mpe makambo esalaka likolo na batu. Nazwaki likanisi moko o molimo na ngai. Nasosolaki antako nalimbisaki tata na makambo nyoso malekaka, kasi mpota ya motema esilaki te, to nakokisaki mposa ya motema na ngai te. Ekomaki ntongo yoko, kati na kafe, ntango nazalaki kozwa molia ya ntango, Richard akotaki na likambo liye baboti na ngai bakokaki kokokisa te mpe apambolaki ngai lokola mwana. Molimo mosantu mokitelaki ngai mpe motikalaki na ngai mokolo mobimba. Ezalaki na ngai boyebi mpe eteni na molimo na ngai oyo ezalaki kolela ezwaki kimia. Eyano nakokamwa eyaki mbala moko na bilembo na mpasi na minsopo oyo nabandaki koyoka ekomaki kimia ombala moko.

Nkisi mpe kopekisama nabilei na monganga ebwakisamaki na lininisa mbala moko. Ntango molimo na ngai mozwaki maye nazalaki na yango posa monene, nzoto na nga pe ebikaki – Ryan.

Kopambola Moninga Na Maloba Na Bilaka

Antako napesaki bino ndakisa mpona kosalisa bino kokende oboso, ezali malamumu kosenga na molimo Mosantu kozala monoko na Nzambe, na kotatola maloba na ntango wana. Soki likambo likozala malamumu, kotindika molimo nayo kokota na mabondeli koloba minoko nasika to kogumbamela. Bokoki kobanda kosalela ba lolenge miye mileki likolo. Kasi omipesa mingi na molimo mosantu, akokamba malembe, mpe nsima okomata kolandisama na motema na Nkolo.

Kopambola Bisika Na Bino Ya Mosala

Bozongela eteni ya yambo mpe botia omosala ndakisa oyo napesaki bino, kowuta na boyebi na ngai, o

Kopambola bisika na bino ya mosala

makambo na bino. Zala polele na maye Nzambe azali koyebisa yo. Okoki komatisa makambo nayo. Lipamboli ezali lolenge moko te na mabondeli na bato na mazi (soloka).

Ndakisa, Nzambe akoki kosombisa batu te eloko oyo bazali na yango na bosenga te. Nzambe mpe akopambola motu ya goyi goyi te mpe ya misala mabe te. Kasi soki okokisi makambo naye, nde wana okoki kopambola kompani yayo. Nzambe akosalisa yo mpona komema yango esika ezali kino esika oyo ye moko Nzambe olingi ezala. Yoka malako maye mpe na batu azali kotindela yo. (Masese 3 :1-6). Zala polele. Tiya elikia na ngolu naye mpo ete alingi yo, mpe alingi ete okoka kolonga. Yosua 1 :8

Nazwaki litatoli oyo elandi epai na Ben Fox : *mosala na ngai ya bandako mobongwanaki naba mbula eleki mpe mukitaki mingi, nkita na ngai ekitaki. Nakendaki komona batu ebele babondela mpo na ngai mpo ete nkita na ngai ekitaki mingi pe nami tungisamaki.*

Ontango ya eleko wana, o ebandeli ya mobu 2015, nayokaki Monsieur Brunton azali koteya likolo na kopambola esika ya mosala ya motu, ya lisanga, ya libota, mpe na makambo mosusu. Kino ntango wana bosenga na mabondeli na ngai ezalaki kosenga epai na Nzambe asunga ngai na makambo ma ngai.

Likanisi ya komipambola bayekolaki ngai yango liboso te - kasi sik'oyo namonaka été, ekomami mbala njike na kati na bibliya. Mpe nayebi ete Nzambe azali kobenga biso mpe apesi biso makoki (bokonzi) ya kosala yango onkombo ya Yesu Kristo. Nabandaki kopambola mosala na ngai, na koloba maloba na Nzambe mpe na kokumisa Nzambe mpona yango. Nabandaki kopambola mosala na ngai ntango nyoso, mpe kotonda ye mpona makambo ma sika - kosenga ye atindela ngai bakiliya baye bakokaki kosunga. O nsima ya sanza ntuku mibale miye milandaki, mosala mwa ngai momataki na lolenge ya malamumu. Mpe ontango moko, nazalaki na mpasi ya kosala misala

Kopambola bisika na bino ya mosala

miye mikomelaki ngai mingi ya koleka. Ezali na lolenge ete esengeli tokotisa Nzambe o makambo ma biso na mokolo na mokolo. Mpe kopambola mosala na biso ezali eteni ya biloko biye Nzambe azali kosenga bisu kosala.

Nayango napesi na Nzambe makambo na ngai nyoso. Nabandaki kobenga molimo mosantu o likolo ya mikolo ya misala ma ngai, kosenga bwanya mpe makanisi ma kokela. Na bomoko nasosolaki ete ontango nazalaki kobenga molimo mosantu mpo ete asunga na mosala na ngai, nakoma kosilisa mosala mwango liboso ya ngonga oyo nabongisaki.

Namonaki ete mangomba ebele ebosani malakisi likolo na lipamboli mpe lolenge ya kosala yango. Bakristo ebele baye na lobelaki yango basosolaki yango te. Kopambola mosala mwa ngai ekomaki ezaleli na ngai ya mokolo na mokolo, lokola kopambola mpe baninga. Nazali kozila komona mbuma o batu mpe biloko biye nazali kopambola -

bango kokokisama kolandisama maloba na Nzambe mpe onkombo ya Yesu Kristo.

Kopambola Lingomba

Nakanisi awa mpona etonga- to na lisanga moko boye- kopambola lingomba esika ezali kosala.

Bana ya...(otiye kombo ya lisanga yango), topambali bino onkombo na Yesu Kristo mpo ete bokutana Na Nzambe, koyeba malako maye mpona bomoi bwa bino mpe kozwa ma bino, moko na moko mpe na makambo manso ma bomoi ma bino.

Topamboli libota moko moko ya ..... topamboli libala moko na moko mpe topamboli boyokani kati na mabota na mabota, topamboli bokolongonu na bino mpe bozwi bwa bino. Topamboli misala nyoso oyo okokota. Ekende se oboso. Topamboli bana ya etelo na bino, topamboli mpo ete bayekola mpe kokanga maye bazali kotangisa bongo. Bakola kati na bwanya, nakati na ngolu liboso na Nzambe mpe na batu.

Topamboli balakisi mpe, - tobondeli mpo ete eteyelo etikala na bobeto mpe malamumu ; esika eye ekokolisa liloba na Nzambe mpe nkombo na Yesu esakolama.

Tozali koloba na mitema na batu nyoso baye bazali na lingomba liye. Topamboli bango mpo ete bakambama na molimo mosantu mpe bazala ntango nyoso na mposa ya koyoka ntango nyoso mongongo na Nzambe. Topamboli bango na bozwi nyoso ya bakonzi ya likolo oyo lokokabola esika oyo ..... na bokasi nyoso lolenge ya lipamboli liye esengele kosalela yango ontango na bosenga ya lingomba.

Soko ezali lingomba ya etuka, bokoki kopambola mabele mpe nyama. Soko ezali lingomba oyo batu bazangi misala bazali, pambola ba sociétés ya etuka wana mpo ete bakela misala. Pambola na ndenge ya kolandela bonsenga ya esika liye to ya motu. Kotuna te soko bakoki to te ! Batu bakoyeba obozindo ya mitema esika lipamboli liuti.

Kopambola Mabele

Na ebandeli, tomoni ndenge Nzambe apambolaki batu na kopesa bango eteni ya mabele mpe bikelami na mpema ; alobelaki bango ebota mpe efuluka. Ezali moko ya nkembo mpo na bikelamo (Genese 1 :12, 24-30).

Ontango nazalaki sika na mboka ya Kenya, nakutanaki na missionele moko oyo azwaki bakuluna obokambi naye mpe koyekolisa bango mosala ya kolona bilanga. Abetelaki ngai lisolo ya lingomba ya baisilamu bazalaki kolela ete mabele na bango elakelama mabe mpo ete milona mokote ezalaki kobima. Moninga na ngai oyo ya misionele mpe na lingomba naye ya bakristo bapambolaki mabele mpe ebandaki kobota mbuma.

Ezalaki elakisami ya bikamwa na nguya na Nzambe kobima na nzela na lipamboli (2 Bakonzi 2 :19-22). Kaka na Kenya, nakendaki komona esika bazali kobokola bana bitike oyo lingomba na biso bazalaki

kobokolo. Napambolaki banzete na bango, bilanga na bango, bana ya nsoso na bango mpe bangombe (napambolaki ba nzete na ngai ya kobota mbuma na elonga).

Pasteur Geoff Wiklund alobelaki ngai masolo ya lingomba moko o etuka ya Philippines oyo epambolaki eteni ya mabele na bango, kati kati ontango na elenga makasi. Mbula ebeteki bobele o eteni ya mabele na bango. Baloni ba oyo bazalaki mpembeni na mabele ya lingomba bayaki kotoka mai epai na bango mpona ndenge kosopela o loso na bango. Oyo ezali likamwa mosusu ya komonana kouta na ngolu na Nzambe na nzela na ngolu na lipamboli.

Kopambola Nkolo

Antako nabombaki yango mpe na nsuka, oyo mpenza ekokaki kozala na ebandeli. Yango ntina etindaki ngai kobomba yango mpona nsuka, mpo ete esengelaki te mpona koyebisa motu makambo na Nzambe to mokano na yee. Ezali likanisi ya kosepelisa. Lolenge

kane kopambola Nzambe ? Ezali lolenge moko oyo balakisi biso na monka ya Nzembo 103 :1-2.

Emolimo na ngai sanzola Yawe, tika ete motema na ngai mobimba esanjola Nkombo na ye na bulee.

Emolimo na ngai sanjola Yawe mpe bosana boboto naye nyonso te.

Mbano kani ya motuya mai na Nkolo mpona milimo mia biso ? Alimbisaka, abikisaka, asombaka lisusu, apesaka motole (couronne), atondisaka, kosala ya sika...

Nakomisaki yango ezaleli ya kokanisa mpe kotondo Nzambe mokolo o mokolo mpo oyo asali mpo na ngai mpe oyo asalaka elongo na ngai. Yango ezali kopambola yee mpe kopambola ngai.

Oyokaka ndenge kani ontango mwana azali kopesa yo melesi to kosepela na eloko oyo opesi ye, to mpe osaleli ye, to olobi naye ? Yango ezali kopesa yo

esengo o motema mpe mposa ya kopesa to kosalelaye lisusu.

Liloba Ya Nsuka Ya Motangi Moko Ya Muasi

Ezali mpasi mpona kolobela ndenge lipamboli ebongoli bomoi na ngai. Nabokuse na boyebi bwangai kino lelo, moto moko te apimelaka ngai yango ontango nazali kosalela yango moninga - nazwaki ngolu ya kopambola muzilima moko.

Kopesa losambo ya lipamboli na bomoi ya motu efungolaka ekuke. Ezali lolenge ya pete mpe nakoswana te mpona komema bokonzi bwa Nzambe okati ya likambo na motu, na bomoi na motu. Mpona ngai, kokoka kosambela mpona lipamboli ebakisi eleko ya motuya osanduku ya ebombeli ya biloko na ngai ya molimo... Ezali lokola eteni ya eloko moko ya motuya ezangaki okati ya bomoi na ngai oyo elekaki mpe lelo ezwi esika... - Sandi.

LOLENGE YA KOTIYA NA MISALA

- Kanisa motu oyo asalaki yo mabe - limbisa ye soki ezali na ntina, nsima kende mosika mpe pambola yee.
- Kanisa biloko oyo olobaka mbala mingi ontango ozali kolakela baninga bilakeli mabe mpe yo moko. Okosala nini mpona liteya liye ?
- Omi komela lipamboli mpona mwasi to bana na yo.
- Kutana na motu mosusu mpe fungolela ye likuke ya malako. Senga na Nzambe alakisa yo mposa naye mpe maye makoki kolendisa ye. Banda koloba maloba ma lisanga lokola « napamboli yo na nkombo na Yesu Kristo. Tika ete monkano mpe malako ma Nzambe makokisama na bomoi nayo mpe zela zala na kimya. Yelemiya 29 :11 Abakuku 2 :2-3 »

Kanisa ete ozali na molimo ya Kristo. Na nsima, bongola mpe senga na moto mosusu kopambola yo na maloba ma malako.

- Na lingomba na bino, bongisa lipombali kati na bino mpo ete bokoka kobikisa baye bazali mpembeni na bino, to, pambola misala oyo osilisi kosala.

LOLENGE KANI YA KOKOMA MOKRISTO

Baku oyo moke, ekomami mpo na bakristo. Mpe na « bakristo », Nalobi te mpo na baye bazali na bomoi malamu. Nalingi koloba mpo na baye bazwi « mbotama ya sika » na molimo na Nzambe mpe bazali kolinga mpe kolanda Yesu Kristo.

Motu akelami na biteni misato : Nzoto, molimo mpe bomoyi. Eteni ya molimo esalemaki mpona koyeba mpe kosolola na Nzambe mosantu, o azali molimo. Bato bakelamaki mpo ete bazala ba motuya liboso na Nzambe, molimo na molimo. Mansumu ma motu makabola motu na Nzambe. Yango ezali kolandisa ete molimo mwa motu mokufa mpe bokabwani na boyokani na Nzambe.

Kasi, bato balingi kosala mokano mpe makambo na kosalaka biyano ya makambo nyoso bizali komonana O miso na mokili moyi : mopimi, lofundo, kolinga mbongo, nzala, bitumba mpe bozangi ya kimia ya solo galate 5 :17-21.

Kasi Nzambe azalaki na mobongisi ya kobikisa bikelamo. Nzambe na bisu atindaki mwana na ye Yesu oyo azali mpe Nzambe, aya na mokili mpo ete alakisa lolenge Nzambe azali- « Soko bomoni ngai bomoni tata ». Mpe komema masumu na biso. Liwa yaye na ekulusu ezalaki uta kala mpe elobami mingi okati ya Bondeko bwa Kala. Afutaki nyongo na masumu ma biso. Bosembo ya likolo bosepelaki (Yoane 1 :10-1 ; Yoane 3 :16 ; Yoane 14 :5-10, Esaie 7 :14 ; Esaie 9 :6 ; Esaie 53 :1-12).

Kasi nsima Nzambe asekwisaki Yesu o bawa. Yesu o alakeli na baye bandimeli ye bango mpe bakosekwa o liwa mpe koleka na bomoi ya seko elongo na yee. Apesi biso molimo na ye lokola likabo, na lolenge ya koyeba ye mpe ya kotambola elongo naye na o mikolo etikali na bomoi na biso ya nse.

Yango nde lolenge ya nsango malamumu ya Yesu Kristo. Soki bososoli mpe boyamboli masumu na bino, soki mpe bondimi été asekwaki kati na bakufi, nde likabo

wana ekopesamela bino. Nzambe akotinda molimo mosantu mwa ye mpona kozongisa makanisi naye masika kati na bino.

Na yango elingi koloba kobotama ya sika mpe bokoki kobanda koyeba mpe kosangana elongo na Nzambe - yango elimboli ntina nini akelaki biso esika ya yambo ! Soki nzoto na bino ekufi, Kristo akosekwisa bino mpe akopesa bino nzoto ya sika, ya nkembo mpe ekobeba te. Oh la la !

Ontango botikali kozala na mokili ; molimo mosantu (oyo azali mpe Nzambe) akosala kati na bino (mpo ete apetola bino mpe kobongisa bino koleka lisusu, lokola Yesu) mpe kolekelana na bino (mpo ete bozala lipamboli mpo na baninga).

Baye balingi koyamba te oyo Yesu afutaki, bakozwa esambiselo na nsuka na makambo basalaki. Bolingi yango te. Tala libondeli oyo bokoki kobondela. Soki okobondela kati na solo bokozala bikelamo ya sika.

Molingami Nzambe na likolo nayee epai nayo na nkombo na Yesu Kristo. Nayebi ete nazali mosumuki (bayambola masumu oyo bayebi), motema mwa ngai etutami mpo na masumu ma ngai mpe na bomoi nabikaki ntango nazangaki koyeba yo nazali na mposa ya bolimbisi nayo.

Nandimi ete mwana nayo ya likinda Yesu Kristo asopaki makila naye ya motuya na ekulusu mpe akufaki mpona ntina na masumu ma ngai, mpe nadimi kobongwana na masumu na ngai. Olobaki kati na bibiliya (balomu 10 :9) soko okoyambola na bibibu nayo ete Yesu azali Nkolo mpe soki akondima ye na motema nayo ete Nzambe asekwiye na bakufi okobika.

Kobanda sik'oyo, na tatoli ete Yesu Kristo azali Nkolo mpe mobikisi. Na ete Nzambe asekwisaki yee kati nabakufi. Na ntango oyo malamumu na ndimi ete Yesu Kristo azali mokonzi mpe mobikisi na ngai koleka na liloba na yee, kobanda sik'oyo nabikisami. Melesi

91 Nguya na Kokamwa ya Lipamboli

Nkolo mpona kolinga ngai, ondimaki kokufa na esika na ngai. Ezali ya kokamwisa, Yesu mpe nalingi yo, sika oyo osunga ngai na molimo nayo mpo ete nazala motu oyo yo olingaki uta ebandeli ya mokili.

Tambwisa ngai kati na bayingibene mpe olingomba oyo yo olingi mpo ete nakoka kokola kati nayo. Onkombo ya Yesu Kristo. Amen.

Melesi mpona botangi buku moke oyo

Nabengi bino kotala osite Internet na ngai
www.richardbruntonministries.org

Bokozwa matatoli ya bososoli. Nakosepela kozwa
matatoli ya lipamboli lolenge ebongolaki boma na
bino mpe ya baye bino bopambolaki.

Na sengi bino bokutana na ngai nanzela ya lokomi :
richard.brunton134@gmail.com

Kopambola ezali kolobela mokano mpe makambo malamumu ya Nzambe epai ya motu (biso mpe na kati), mpe likambo moko boye.

Ntango tozali kosala yango na kondima, tozali kolamusa nguya ya Nzambe mpona kobongola moto mpe biso to likambo lisika ezali sika oyo mpo été ekoma esika Nzambe alingi ezala.

Mokristo nyonso azali na makoki mpe nguya ya kopambola moninga onkombo ya Mokonzi mpe komona mbongwana obomoi bwa moto mpe omakambo maye.

Nguya ya lipamboli ezali nguya ya molimo lolenge ya kokamwisa ; ezali emoniselili mpe mosala na nguya ya Molimo- mosanto, ezali kopesa esengo, kimia, kokende liboso mpe kobotisa ; mpe kopesa nzoto kologono, elonga mpe kobatelama.

Na buku moke oyo, bokokende komona lolenge nini lipamboli ezali kosala mpe koyekola ndenge ya kopambola baye bazali kolakela bino mabe to kotungisa bino ; lolenge ya kopambola mwasi nayo, bana nayo, ndako ya yo mpe yo moko ; lolenge ya kopambola esika yayo ya mosala, mabele na yo, lisanga ya bino, mpe Nzambe ye mei.

Bokoki kobongola mokili.